Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005027

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-09-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвиненко Анна Сергіївна

2. Anna S. Lytvynenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 31-08-2026

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16100

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63, 10.63.27, 10.63.01

Тема дисертації:

1. Умови праці як складова сучасної парадигми правового регулювання гідної праці

2. Working Conditions as a Component of the Contemporary Paradigm of Legal Regulation of Decent Work

Реферат/анотація:

1. У дисертації на основі комплексного аналізу чинного законодавства України, міжнародно-правових стандартів, актів Міжнародної організації праці та наукової доктрини здійснено теоретичне осмислення та практичне обґрунтування умов праці як ключового елемента парадигми гідної праці. Автор обґрунтовує концептуальну позицію, згідно з якою категорія «гідна праця» трансформується у фундаментальний галузевий системоутворюючий принцип трудового права, що акумулює міжнародно визнані стандарти захисту прав працівників у сучасних умовах. Методологічним ядром дослідження обрано тривимірну концепцію людської гідності Н. Рао. Застосування цієї концепції, яка охоплює невід'ємну гідність, субстантивну гідність та гідність як визнання, дозволило перевести абстрактні філософські категорії у площину конкретних трудо-правових гарантій. На основі цієї методології розроблено авторську класифікацію умов праці, систематизовану у три невід'ємні групи: інституційні, вітально-матеріальні та

організаційно-психологічні. Доведено, що концепція гідної праці може бути втілена лише за умови взаємодії всіх трьох груп, оскільки ігнорування будь-якої з них призводить до деградації та дегуманізації процесу праці. Значну увагу приділено правовому регулюванню умов праці в умовах цифровізації економіки. Аргументовано, що забезпечення гідних умов праці потребує впровадження концепції комплексної безпеки працівника, яка охоплює неподільний захист фізичного та ментального здоров'я, юридичне закріплення «права на відключення» та перехід до моделі інформованої згоди щодо професійних ризиків. Досліджено ризики, пов'язані з алгоритмічним управлінням та «цифровим тейлоризмом», які загрожують автономії працівника. Обґрунтовано, що будь-яке юридично значуще рішення, що приймається на основі алгоритмів, має підлягати обов'язковій перевірці людиною. У роботі також доведено доцільність переходу від реактивної до превентивної моделі протидії мобінгу та харасменту, що базується на положеннях Конвенції МОП № 190. Центральне місце в дослідженні посідає механізм договірного регулювання як інструмент впровадження парадигми гідної праці у практичну площину. Обґрунтовано необхідність відходу від застарілої моделі жорсткого державного патерналізму до моделі суб'єктної автономії, де імперативні законодавчі приписи виконують функцію базового соціального мінімуму, а індивідуальний трудовий договір набуває характеру акту індивідуального нормотворення. Це створює гнучке правове середовище для реального захисту гідності кожного працівника. Для забезпечення дієвості цього інструментарію пропонується законодавчо закріпити презумпцію імперативності: будь-який відступ від закону в трудовому договорі визнається правомірним виключно за умови реального покращення правового становища працівника порівняно із загальнообов'язковими нормами. Наукова новизна полягає у визначенні критеріїв трансформації умов праці в умовах цифровізації, пропозиціях щодо реформування системи колективно-договірного регулювання та систематизації міжнародних вимог щодо захисту цифрової автономії працівника. Робота пропонує конкретні законодавчі зміни до КЗпП України, спрямовані на адаптацію трудового законодавства до європейських вимог та імплементацію концепції гідної праці. Дисертант доводить, що саме суб'єктна автономія у поєднанні з належними державними гарантіями створює необхідний баланс для розвитку сучасних трудових відносин.

2. The dissertation, based on a comprehensive analysis of current legislation, international legal standards, including International Labour Organization acts, and legal doctrine, provides a theoretical reflection and practical substantiation of working conditions as a key component of the decent work paradigm. The author substantiates the conceptual position that the "decent work" category is evolving into a fundamental systemic principle of labour law, which accumulates internationally recognized standards for the protection of employees' rights. The methodological core of the research is the three-dimensional concept of human dignity by N. Rao. Applying this concept, which includes inherent dignity, substantive dignity, and dignity as recognition, allowed the translation of abstract philosophical categories into the realm of specific labour law guarantees. Based on this methodology, the author developed a classification of working conditions, categorized into three integral groups: institutional, vital-material, and organizational-psychological. It is proven that the decent work concept can only be implemented through the synergistic interaction of all three groups, as ignoring any of them leads to the degradation and dehumanization of labour. A significant part of the study is devoted to the legal regulation of working conditions in the context of economic digitalization. The author argues that ensuring decent working conditions requires the implementation of a comprehensive employee safety concept, which encompasses the inseparable protection of physical and mental health, the legal establishment of the "right to disconnect," and a transition to an informed consent model regarding professional risks. The risks associated with algorithmic management and "digital Taylorism," which threaten employee autonomy, are investigated. It is substantiated that any legally significant decision made based on algorithms must be subject to mandatory human oversight. The study also proves the necessity of transitioning from a reactive to a preventive model of combating mobbing and harassment, based on the provisions of ILO Convention No. 190. The central place in the study belongs to the mechanism of contractual regulation, which is considered a key instrument for implementing the decent work paradigm. The author substantiates the necessity of moving away from the outdated model of rigid state paternalism to a model of subject autonomy, where mandatory legislative requirements serve as a base social minimum, and an individual

employment contract acts as an instrument of individual rule-making. This creates a flexible legal environment for the real protection of every employee's dignity. To ensure the effectiveness of this toolkit, it is proposed to legislatively consolidate a presumption of imperativeness: any deviation from the law in an employment contract is recognized as legitimate only if it provides a real improvement in the employee's legal status compared to generally binding standards. Scientific novelty lies in defining criteria for the transformation of working conditions in the context of digitalization, proposals for reforming the system of collective-contractual regulation, and systematizing international requirements for the protection of employee digital autonomy. The work proposes concrete legislative changes to the Labour Code of Ukraine aimed at adapting labour legislation to European requirements and implementing the decent work concept. The author proves that it is subject autonomy, combined with appropriate state guarantees, that creates the necessary balance for the development of modern labour relations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Литвиненко А.С. Правова природа категорії «гідна праця» як фундаментального принципу трудового права: теоретико-правовий аналіз. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С.Сковороди «Право». Х. 2025. Вип. 42. С. 187-198.
- Литвиненко А.С. Три концепції гідності особистості та їхній вплив на правове регулювання трудових відносин. Успіхи і досягнення у науці. Серія: Право. 2025. №12 (22). С. 378-394.
- Литвиненко А.С. Правова природа та еволюція розуміння умов праці: від стандартів безпеки до парадигми гідної праці. Успіхи і досягнення у науці. Серія: Право. 2026. №1. (23). С.246-259.
- Литвиненко А. С. Мобінг та дискримінація в парадигмі правового регулювання гідної праці: критерії розмежування. Наукові перспективи. 2026. № 2 (68). С. 1045-1048.
- Литвиненко А. С. Проблеми реалізації концепції гідної праці у сфері трудових правовідносин. Актуальні проблеми та перспективи розвитку приватного права в сучасних умовах: матеріали Регіональн. наук-практ. конф. (м. Дніпро, 26 листоп. 2021 р). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. С.299-302.
- Литвиненко А. С. Умови праці як складова гідної праці: проблеми правового регулювання та перспективи їх вирішення. Осінні юридичні читання – 2021. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки. Випуск XXX: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Осінні юридичні читання – 2021». 19 листопада 2021 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. С. 321-324.
- Литвиненко А. С. Від гідності до гідної праці: концептуальні засади формування трудового права крізь призму трьох підходів до людської гідності. Право та економіка України – шляхи розвитку: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (27 листопада 2025 р.). Харків: Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, 2025. С. 209-212.
- Литвиненко А. С. Право на відключення як гарантія збереження психологічного здоров'я працівника в умовах цифрової економіки. Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали VIII Міжнародної науково- практичної конференції присвяченої 97-річчю від дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора О.І. Процевського, Харків, 27 березня 2026 року.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна. Видавництво: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2026. С. 152-154.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Олена Олександрівна

2. Olena O. Kovalenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0883-9869

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Амелічева Лілія Петрівна

2. Liliia P. Amelicheva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0526-5393

Додаткова інформація:

https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&hl=uk&user=esJLEN0AAAAJ; ResearcherID: GYV-4330-2022; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58918394700&origin=resultslist

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вапнярчук Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Vapniarchuk

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2764-3826

Додаткова інформація: Начальник Сектору поширення інформації та наукового забезпечення видавничої діяльності

Повне найменування юридичної особи: Національна академія правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 00065028

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головань Тетяна Георгіївна

2. Tetiana H. Holovan

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2509-865X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Оксана Михайлівна

2. Oksana M. Ponomarenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6394-1834

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Ждан Микола Дмитрович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Ждан Микола Дмитрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Новолокін Антон Володимирович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна